

موریل باربری

ظرافت جو جه تیغى

(رمان)

ترجمة

مرتضى کلانتریان

فهرست

مارکس (مقدمه)

- ۱۱ آن کس که بذر آرزو می‌پاشد
۱۳ معجزه‌های هنر
۱۷ اندیشه عمیق شماره ۱

کاملیاها

- ۲۷ ۱. یک خانم اشرافی
۳۵ ۲. یادداشت در زمینه حرکت مردم، شماره ۱
۴۲ ۳. جنگ‌ها و مستعمره‌ها
۴۷ ۴. کنیش همچون توتم
۵۳ ۵. اندیشه عمیق شماره ۲
۵۵ ۶. امتناع از مبارزه
۵۹ ۷. اندیشه عمیق شماره ۳
۶۲ ۸. وضعیت غامگیز
۶۵ ۹. رده‌های کلفت کشیشی
۶۸ ۱۰. در جنوب ایالات متعدد
۷۱ ۱۱. پیامبر نخبه‌های معاصر
۷۴ ۱۲. اکابر سرخ
۸۰ ۱۳. اندیشه عمیق شماره ۴
۸۲ ۱۴. گربه‌ای به نام گرویس

۲۱۰	۵. جلوه‌ای تازه	۸۶
۲۱۳	۶. آراسته مثل یک دسته گل	۹۱
۲۱۶	اندیشه عمیق شماره ۱۲	۹۷
۲۲۳	۷. از شکاف در	۱۰۱
۲۲۵	۸. طلایی مات	۱۰۴
۲۲۸	۹. کدام همانندی؟	۱۰۷
۲۳۰	یادداشت در زمینه حرکت مردم، شماره ۴	۱۱۱
۲۳۸	۱۰. موجی از امید	۱۱۴
۲۴۱	۱۱. مثانه کوچک	۱۱۹
۲۴۳	یادداشت در زمینه حرکت مردم، شماره ۵	۱۲۴
۲۴۸	۱۲. فقط یکی از این لوهها	۱۳۰
۲۵۳	۱۳. یک وحشی بسیار متعدد	۱۳۴
۲۶۱	۱۴. آن‌گاه	۱۳۸
۲۶۲	۱۵. یک قلب تازه	
۲۶۳	۱۶. بی‌خوابی شیرین	
۲۶۵	اندیشه عمیق شماره ۱۳	

پالوما

۲۷۱	۱. تیز شده	
۲۷۸	اندیشه عمیق شماره ۱۴	
۲۸۵	۲. اندرز اساسی	
۲۸۸	۳. برخلاف ذکاوت انسانی	
۲۹۲	۴. بی‌معنا	
۲۹۸	۵. آبی لاچوردی	
۳۰۰	یادداشت در زمینه حرکت مردم، شماره ۶	
۳۰۳	۶. با قلب‌های کوچکی لذت‌بخش	
۳۰۷	۷. سانائه	
۳۰۹	۸. ابرهای تیره و تار	
۳۱۴	۹. باران	
۳۱۵	۱۰. خواهران	
۳۲۱	اندیشه عمیق شماره ۱۵	

اندیشه عمیق شماره ۵	
۱۱. اندوه به دلیل طغیان مغول‌ها	
اندیشه عمیق شماره ۶	
۱۲. کمدی اشباح	
۱۳. ابدیت	
یادداشت در زمینه حرکت مردم، شماره ۲	
۱۴. بدین ترتیب، رژین کهن	
۱۵. وظیفة دارها	
اندیشه عمیق شماره ۷	
۱۶. ملاطی کستیتوسیون	
۱۷. دُم کبک	
۱۸. ریابینین	
اندیشه عمیق شماره ۸	

دستور زبان

۱. بسیار ناچیز	
۲. در یک لحظه رحمت	
اندیشه عمیق شماره ۹	
۳. در زیر پوسته	
۴. گسیختگی و پیوستگی	
اندیشه عمیق شماره ۱۰	
۵. احساسی دلپذیر	
۶. واپی	
اندیشه عمیق شماره ۱۱	

باران تابستانی

۱. مخفیانه	
۲. کار بزرگ قوه ادراک	
۳. ساختاری زیبا	
۴. توری‌ها و سوزن‌دوزی‌ها	
یادداشت در زمینه حرکت مردم، شماره ۳	

۳۲۴	۱۱. در گذرگاه جهنم
۳۲۹	۱۲. از راهرو به گذرگاهها
۳۳۰	۱۳. روی شانه‌های در حال شنای خود
۳۳۲	۱۴. باید چیزی پایان یابد
۳۳۴	۱۵. رنج‌های خودآزمایی
۳۳۷	۱۶. آب روان
۳۳۹	۱۷. سایه‌های تابان
۳۴۲	۱۸. قبیله‌های ناشناخته
۳۴۴	۱۹. همه این فنجان‌های چای
۳۴۷	۲۰. علف چمن زارها
۳۵۰	۲۱. کاملیاهای من
۳۵۷	آخرین اندیشه عمیق

مارکس

(مقدمه)

آن کس که بذر آرزو می‌پاشد

امروز صبح، پالی‌یر کوچولو، که معمولاً هرگز با من حرف نمی‌زند، اعلام کرد:

—مارکس دیدگاه‌هم را نسبت به جهان کاملاً دگرگون کرده است.

آن‌توان پالی‌یر، وارث خوشبخت یک خانواده کارخانه‌دار، پسر یکی از هشت کارفرمای من است، آخرین بادگلوی سرمایه‌داری بزرگ — بادگلویی که فقط در اثر سکسکه‌های پاک و سالم بوجود می‌آید —، سرشار از شادی کشفی که کرده، به‌طور غیر ارادی، بی‌آن‌که حتا تصور کند که بتوانم چیزی از آن سر در بیاورم، آن را برایم نقل می‌کند: توده‌های زحمت‌کش از اثر مارکس چه می‌توانند بفهمند؟ خواندنش دشوار، زبانش فرهیخته، نوش دقيق، و فلسفه‌اش بسیار پیچیده است.

در این جاست که به طرز احمقانه‌ای خودم را لو می‌دهم و به این ابله سبزقباً می‌گویم:

—باید ایدئولوژی آلمانی^۱ را بخوانید.

برای درک مارکس و برای درک این‌که چرا مارکس برخطاست، باید ایدئولوژی آلمانی را خواند. این اثر پایه‌ای اصلی ستون مردم‌شناسی‌ای است

۱. کتاب مشهور مارکس که همراه انگلیس در انتقاد از فلسفه آلمانی آن زمان نوشته شد که نمایندگان بلند پایه‌اش فرئرباخ، باوئر و استیرنر بودند که در سال ۱۸۴۶ منتشر شد — م.

که بر آن همهٔ فراخوانی‌ها به سوی جهانی نوبنا شده و بر تارک آن این یقین بی‌چون و چرا قرار داده شده است: انسان‌ها، که مشتاق‌اند به آرزوهای خود برسند، باید در چارچوب نیازهای شان خود را محدود سازند. در جهانی که در آن آرزوهای دور و دراز لگام زده شده باشند، تشكیلات اجتماعی تازه‌ای که از مبارزه‌های طبقاتی پاک شده باشد و سرکوبی‌ها و سلسله‌مراتب زیان‌مند اجتماعی در آن وجود نداشته باشد، می‌تواند به وجود آید.

آنکس که بذر آرزو می‌پاشد، سرکوبی درو می‌کند.

این حرف را چنان زیر لب زمزمه کردم که تصور می‌کنم فقط گربه‌ام آن را شنیده باشد.

ولی آنتوان پالی‌بر، که سیل نفرت آور و نوحاسته‌اش ملاحتی به قیافه‌اش نمی‌بخشد، حیران از حرف‌های عجیب من، با تردید نگاهم می‌کند. مثل همیشه، ناتوانی آدم‌ها، از قبول آن‌چه موجب می‌شود چارچوب عادت‌های ذهنی شان درهم شکسته شود، به دادم می‌رسد و نجاتم می‌دهد: یک سرایدار ایدئولوژی آلمانی نمی‌خواند و در نتیجه قادر نیست تزیازدهم راجع به فوئریاخ^۱ را نقل کند. علاوه بر این، یک سرایدار که مارکس می‌خواند، به‌طور یقین، به سوی براندازی گام بر می‌دارد و خود را به شیطانی که ث-ژ-ت^۲ نام دارد فروخته است. این‌که مارکس را برای اعتلای روحی و خشنودی خاطرشن بخواند، ناشایستگی آشکاری است که هیچ بورژوایی نمی‌تواند آن را پذیرد.

در حالی که در را به رویش می‌بندم و امیدوارم که نابه‌جا بودن دو جمله‌ای که از زبانم پریده بود در زیر خروارها پیش‌داوری‌های هزاران ساله مدفون شده باشد، زیر لب می‌گویم:
سلام مرا به مادرتان برسانید.

۱. فیلسوف ماتریالیست آلمانی (۱۸۰۳-۱۸۸۴).

2. C. G. T = Confédération Générale du Travail

مشهورترین اتحادیهٔ کارگری فرانسه، تحت نفوذ حزب کمونیست فرانسه - م.

۲

معجزه‌های هنر

نام من رُنه است. پنجاه و چهار سال دارم. از بیست و هفت سال به این طرف، سرایدار ساختمان شماره ۷ خیابان گرونویل هستم، یک هتل کاملاً خصوصی با حیاط و باغ. این ساختمان دارای هشت آپارتمان بسیار بزرگ و باشکوه است که مالک هر یک از آن‌ها در آپارتمان خود زندگی می‌کند. من بیوہام: ریزه‌میزه، زشت، چاق و خپله. پاها‌یم پر از میخچه است. بوی دهانم، اگر گواهی بعضی از صبح‌ها را قبول کنیم، نباید بی‌شباهت به بوی نفس ماموت باشد. درسی نخوانده‌ام، همیشه فقیر، ملاحظه‌کار و آدم بی‌اهمیتی بوده‌ام. تنها با گریه‌ام زندگی می‌کنم، گربه نر تنبی که ویژگی آشکارش این است که، وقتی خشمگین می‌شود و چنگال‌هایش را نشان می‌دهد، بوی بدی از وجودش بیرون می‌زند. از آنجا که به‌ندرت مهربانم، با وجود این‌که در همه‌حال مؤبدم، کسی مرا دوست ندارد ولی با این حال تحملم می‌کنند به‌علت این‌که کاملاً منطبق با آن چیزی‌ام که باور اجتماعی از یک سرایدار دارد: من یکی از چرخ‌دنده‌های گوناگون این باور اجتماعی‌ام که موجب شکل دادن رؤیای بزرگ جهان‌شمولی شده که بر طبق آن زندگی مفهومی دارد که نمی‌توان به آسانی به رمزوراز آن پی‌برد. و چون در جایی نوشته شده که سرایدارهای زن پیر، زشت و بدعنق‌اند و همین‌طور با حروف آتشین بر